

Εἴ τις τῶν ἱερωμένων εὐρεθείη χρήματα ἐπὶ τόκῳ δανείζων, ἀσυγγνώστως καθαιρεθήσεται ...

Εἴ τις ἀθέμιτον καὶ παράνομον γάμον καὶ κεκωλυμένον τοῖς νόμοις ποιήσῃ, ὁ μὲν εὐλογήσας καὶ ἐνδώσας καθαιρεθήσεται, οἱ δὲ εὐλογηθέντες ἀφορισθήσονται ὁμοίως καὶ περὶ τετραγάμων καὶ μοιχοζευκτῶν ἀποφαινόμεθα.

Τὸν ὅμοιον τρόπον ἔσται ἀφωρισμένος ὁ δόλον καὶ καταδοσίαν ποιήσων κατὰ τινος ἢ τὰς λεγομένας φαρμακείας ἢ γοητείας· καὶ ὁ ψευδομαρτυρήσων καὶ εἴ τις τῶν χριστιανῶν λαμβάνει γυναῖκα ἐνδόσει καὶ εὐλογία τῆς ἐκκλησίας, διαζεύγνυται δὲ οὐ νόμῳ τῆς ἐκκλησίας καὶ κρίσει, τοῦτον ἀφορίζεσθαι προστάττομεν. Καὶ ὅστις τὴν διευλύτῳσιν τῆς αὐτοῦ προικὸς οὐ μετὰ τῆς ἐκκλησίας ποιεῖ, ἀλλὰ δι' ἄλλου τινὸς καὶ τρόπου καὶ κρίσεως, καὶ τοῦτον ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἐπιτίμιον καθυποβάλλεσθαι ...».

22α

1478. Διαθήκη. Κύπρος.

Ἰ. Σ α κ κ ε λ ί ω ν, «Κυπριακὴ διαθήκη τῆς ΙΕ' ἑκατονταετηρίδος», *Παρνασσός* 11 (1887), σ. 260-262.

22β

1478-1704. Ιδιωτικὰ δικαιοπρακτικὰ ἐγγράφα. Ι. Μ. Βαζελώνος (Πόντος).

Τ. Ο u s p e n s k y, V. B é n é c h é v i t c h, *Actes de Vazélon. Matériaux pour servir à l'histoire de la propriété rurale et monastique à Byzance aux XIII-XV siècles*, Leningrand 1927, σ. 3 αρ. 7, σ. 115 αρ. 162-165, σ. 116 αρ. 166, σ. 121 αρ. 181, σ. 123 αρ. 186-187, σ. 124 αρ. 188-190.

23

1479-1515. Νοταριακές πράξεις Θεόδωρου Βρανιανίτη, δημοσίου νοταρίου Κερκύρας.

Σ. Κ α ρ ύ δ η ς (ἐκδ.), *Θεόδωρον Βρανιανίτη, δημοσίου νοταρίου πόλεως καὶ νήσου Κερκύρας. Οἱ σωζόμενες πράξεις (1479-1516)*, Ἀθήνα 2001, σ. 1-89 αρ. 1-58, σ. 96-111 αρ. 64-79.

«ΗΜΙΣΟΦΥΤΕΥΣΙΑ»

1479, Ιούλιος

«... ὁ εὐλαβέστατος μισέρ πρε Πιερος Λάντζης καθολικὸς βικάριος τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Κορυφῶν ἐκουσία αὐτοῦ βουλῇ καὶ θελήσει παρὼν σωματικῶς ὁμολογήσεν καὶ εἶπεν ὅτι ἔδωκεν καὶ ἐπαράδωκεν πρὸς τὸν παροντα Μάρκον Φαρακλὸν κατοικὸν Κορυφῶν εἰς ὄνομα ημισοφυτευσίας κατὰ τὴν αὐτοῦ αἴτησιν καὶ παράκλησιν χοράφιον συλογκὸν ἀχρὶς μοδίων δυο

πλαιων ἢ ὀλιγότερον ... ἵνα ὁ εἰρημένος Μαρκος καὶ οἱ κληρονόμοι καὶ διακδόχοι αὐτοῦ ὀφίλουν ἐξ οἰκίων αὐτῶν κόπων μόχθων καὶ ἐξόδου καλλιερῇ τὸ ρηθὲν ὅλλον χοραφίον καὶ φιτευσῇ αὐτὸ κλήματα καὶ ἕτερα δένδρη κάρπιμα καὶ ἄκαρπα καὶ ποιῇ αὐτὸ ἀμπελίον οἰκουμενον πληρέστατον κλημάτων ἀπὸ τὴν σημερον καὶ ἕως χρόνους πέντε ἐρχομένους τελείους κατὰ τὴν τοπικὴν συνηθειαν καὶ ὀφίλει ἔχειν καὶ αἰεὶ νέμεσθαι ὁ ρηθεὶς Μαρκος μετὰ τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων αὐτοῦ ἀπὸ ἀμπελίον καὶ ἐλαϊκὰ καὶ ἕτερα μέρη τρία διὰ τὸν κοπον αὐτῶν καὶ ποιῇ ἥτοι δᾶν θελοῖεν καὶ βούλλοιντο πωλὴν δωρεῖσθω ἀνταλλάττην προῖξιν διδῶναι καὶ τὰ ἐξῆς μέρος τεταρτον οφίλην ἔχειν καὶ αἰεὶ νέμεται ἡ ἀγνωτάτη μεγάλη ἐκκλησία ...».

ΣΥΜΒΑΣΗ ΙΕΡΟΥΡΓΙΑΣ

1479, 1 Αυγούστου

«... εἶπαν ὅτι προεσυμφωνήσαν καὶ ἐπροησυμβιβάσθησαν ἄμφωθεν τὰ εἰρημένα δύο μέρη καὶ ἐπαρέδωσαν πρὸς τὸν εἰρημένον ἱερέαν κυρ Θεοδωρον Γρέκον τὰς δύο σεβασμίας μονας ... τοῦ ἱερουργῆν καὶ ψάλλειν αὐτὰς εἰς δοξαν καὶ ὕμνον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τῶν ἁγίων μαρτυρῶν καὶ εἰς μνημόσυνον τῶν μακαρίων κτητόρων ... καὶ ἕως χρόνους πεντε ἐρχομένους τελείους καθὼς διαλαμβάνει τὸ ἔγγραφον αὐτῶν ὅπερ ἐποίησαν ὁμοθυμαδὸν τὰ εἰρημένα δύο μέρη ἐπαρέδωσαν δὲ τὰς αὐτῶν δύο ἐκκλησίας πρὸς τὸν ρηθέντα ἱερέαν σύντα μὲ τὰ παντοῖα αὐτῶν πραγματά του κρατην καὶ λατρεῦν αὐτὰ εἰς αὔξησιν καὶ οὐχὶ εἰς ἐλλάττωσιν ὡς καλὸς ἱερεὺς. καὶ ἂν εἴη καὶ βιβλία καταλημένα ὁ ρηθεὶς ἱερέας ὑπόσχεται του οικονομῆσαι καὶ ευθιάσαι αὐτὰ με τοιαύτην συμφωνίαν καὶ τροπον ὅτι ὁ ρηθεὶς ἱερέας ὑπόσχεται νὰ ὀφίλει τιμᾶν τοὺς εἰρημένους ἐκτεταρωμένους καὶ ἀδελφοὺς καὶ αὐτὸς ὁμοίως νὰ ἔχει τιμὴν ἀπ' αὐτοὺς. συμφωνήσαν μεσῶθεν αὐτῶν ὅτι εἰς ὅλλα τὰ πράγματα τῶν εἰρημένων ἐκκλησιῶν νὰ ἵναι προτιμηταῖοι οἱ ἄνωθεν γεγραμμένοι κτήτορες καὶ ἀδελφοὶ καθὼς θελεῖ δώσει καὶ ἑτεροῖς καὶ νὰ ἵναι παντοτε ἐρωτιμένοι ...»

ΑΝΤΙΧΡΗΣΗ

1479, 26 Σεπτεμβρίου

«Ἡ ἡμερὰ κς' τοῦ ἄνωθεν. κυρ Θεοδώρα συμβία τοῦ Ἀρσενίου Δαβενέζια παροῦσα σωματικῶς ὁμολόγησεν καὶ εἶπεν ὅτι εἶχεν καὶ σωματικῶς ἐπαρᾶλαβεν ἀπὸ τὸν παρόντα μαῖστρο Ἡλίαν Γαμβράν δουκάτα χρυσὰ ζ' ἡγουν δουκάτα ἐξ ὑπόσχεται δὲ αὐτῇ ἡ ἄνωθεν κυρ Θεοδώρα νὰ δώσει καὶ πληρώσει ταυτὰ τὰ εἰρημένα δουκάτα ἐξ πρὸς τὸν εἰρημένον μαῖστρο Ἡλίαν ἀπὸ τὴν σημερον ἕως χρόνους δ' ἐρχομένους τελείους. διὰ δὲ σιγουρωτητα καὶ πληροφορίαν τοῦ εἰρημένου μαῖστρο Ἡλία ἡ ρηθεῖσα Θεοδώρα ὁμπλιγένη πρὸς αὐτὸν τὰ δύο μέρη τοῦ ἀμπελίου αὐτῆς ὅπερ ἐπώλησεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρὸς τὴν συμβίαν τοῦ ποτὲ Νικολάου τοῦ Ἀλβανήτη ὁποῖον ἐκοντραδίκευσεν ἡ ρηθεῖσα κυρ Θεοδώρα εἰς τὰς στρίδας με τοιοῦτον τροπον ὅτι ὁ ρηθεὶς μαῖστρο Ἡλίας νὰ λαμβάνει καὶ χαίρεται τὸν καρπὸν τοῦ εἰρημένου ἀμπελίου καὶ ἐλαιῶν εἰς ὅσον καιρὸν θέλει χαίρεται καὶ ἡ ρηθεῖσα Θεοδώρα τὰ εἰρημένα δουκάτα ἡγουν τὰ δυο μερτικὰ νὰ ἔχει ὁ ρηθεὶς μαῖστρο Ἡλίας ... τὸ δὲ ἕτερον τρίτον μέρος ... ἡ ρηθεῖσα Θεοδώρα ἐκ τὸ ρηθὲν ἀμπελίον ὅπ... ποιῶντας ὁ καθεὶς ... το ἀναλογον καὶ ἂν πολλακίς ... δώσει καὶ πληρώσει τα ... πρὸς τὸν εἰρημένον μαῖστρο Ἡλίαν ... νὰ ὀφίλει ... τὸ ρηθὲν ἀμπελίον νὰ μενεῖ ... τὸ ρηθὲν ἀμπελίον ...».

ΚΑΝΙΣΚ(Χ)Ι(ΟΝ)

1504, 9 Απριλίου

«... ὁ ῥηθείς εὐγενῆς Βενετιῶν μισέρ Μιχαήλ Τρός μπαροῦνος Κορυφῶν παρῶν σωματικῶς καί ἐκουσία αὐτοῦ τήν βουλῇ καί θελήσει ὁμολόγησεν καί εἶπεν ὅτι ἔδωσεν καί σωματικῶς ἐπαρέδωσεν εἰς ὄνομα κανύσχυ πρὸς τόν παρόντα Καλο Ἰωάννη Ραφομανύκη κάτοικον Κορυφῶν καί Δημήτρη Μερκούρη ἀπὸ χωρίον τῆς Κληματίας ἑξαδέλφους δι' αὐτῶν δέ καί πρὸς τοὺς αὐτῶν κληρονόμους καί διαδόχους ἀπὸ τήν σήμερον καί εἰς τόν αἰῶνα τόν ἅπαντα τινά τόπον λόγγον γῆν μοδίων δύο διακειμένον εἰς τήν περιοχὴν χωρίου τῆς Κληματίας πλησίον ἀμπελίου Ἰωάννη Βασιλάκη καί ἑτέρου τόπου τῆς εἰρημένης μπαρουνίας ὅπως ὁ ῥηθείς Ἰωάννης ὁ Ραφομανύκης καί Δημήτρης ὁ Μερκούρης καί οἱ κληρονομοδιαδόχοι αὐτῶν ὀφείλουν ἔχειν τόν αὐτόν εἰρημένον τόπον γῆν μοδίων δύο ὡς ἄνωθεν τοῦ κρατοῦν καί καλιεργοῦν καί ἀεὶ νέμονται καί ποιοῦν ὡς θέλουν καί βούλονται μέ τά τοιαύτης συμφωνίας καί τρόπου ὅτι αὐτοὶ οἱ ῥηθέντες Ἰωάννης καί Δημήτρης καί οἱ κληρονομοδιαδόχοι αὐτῶν νά ὀφείλουν νά δίδουν καί νά πληροῦν τό κατ' ἔτος ἀνύστερρύτως καί ἀδιαλείπτως πρὸς τήν εἰρημένην μπαρουνίαν διὰ κανύσχυ καί εἰς ὄνομα κανυσχίου διὰ τόν αὐτόν εἰρημένον τόπον γῆν μοδίων δύο ὡς ἄνωθεν συτάρν δεκάλυτρα δύο ἔτι δέ νά ὀφείλῃ νά πληρώνη καί τό γήμουρον, ἡγουν τό δέκατον τόν καθ' ἓν χρόνον τόσον ἔαν τό φυτεύσῃ κλήματα, ὅσον ἀπὸ ἥτι ἕτερον σπείρουν καί φυτεύσουν παραδίδοντας αὐτόν κατὰ τήν συνήθειαν ἀφ' οὗ καί εἰς νομήν τοὺς ἔθεσεν διὰ κονδυλίου ὡς τό σύνηθες Κορυφῶν ...».

24

1487-1635. Νοταριακές πράξεις. Χάνδακας.

Γεωργία - Παναγιώτα Λιμνίου, «Η διαιτησία στο κρητικό δίκαιο», *Τάλως* 8 (2000), σ. 115 αρ. 1, σ. 120-121 αρ. 7, σ. 123-124 αρ. 9.

25

1488-1489. Νοταριακές πράξεις. Κέρκυρα.

Δ. Καρύδης, «Νοταριακές πράξεις Κορυφῶν (1488-1489)», *Περὶ Ἱστορίας* 3 (2001), σ. 79-93, αρ. 1-12.

25α

1490-1496. Σουλτανικοί ορισμοί. Κωνσταντινούπολη

Σ. Λάμπρος, «Ἑλληνικά δημόσια γράμματα τοῦ σουλτάνου Βαγιαζήτ Β'», *Νέος Ἑλληνομνήμων* 5 (1908), σ. 160-166, αρ. 1-5.

25β

1490-1724. Διοικητικά έγγραφα. Κωνσταντινούπολη, Νάξος.